

D · N

23/11 1956

FN: triumf eller fiasko

Den franske konseljpresidenten Mollet talade häromdagen om den "vidunderliga internationella moral i kraft av vilken man är säker på att förlora då man är demokrati och på att vinna då man är diktatur". Det är en tanke som under de senaste veckorna måste ha oroat många människor. Ett enkelt svar kan ges: Någon sådan internationell moral finns inte, men däremot är den internationella organisationen, Förenta nationerna, så bristfällig att resultatet av dess arbete ofta blir just att demokratierna förlorar medan diktaturerna vinner. Ty demokratierna är inriktade på att åtminstone i stort sett följa FN:s direktiv, medan diktaturerna är likgiltiga eller föraktfulla mot FN och den internationella demokratiska opinion som stöder FN. Israel, England och Frankrike företog visserligen för snart fyra veckor sedan aktioner som måste betecknas som angreppshandlingar, men de nedlade vapnen ungefär en vecka senare i anslutning till generalförsamlingens resolution den 2 november. Rysslands ungerska ögarningar — av helt annan art än de demokratiska staternas aktioner — har visserligen också fördömts i en rad liknande resolutioner, men Ryssland bryr sig inte om saken, och FN gör, medvetet om sin maktlöshet, ingenting för att omsätta rätten i praktik.

Dilemmat framträder särskilt tydligt inför generalsekreterare Hammarskjölds rapporter från besöket i Egypten och dessas mottagande i Förenta nationerna. Då hr Hammarskjöld anklagas för att ha visat sig alltför medgörlig mot Nasser är detta säkerligen oriktigt. Man kan utgå ifrån att han följt församlingens resolutioner, men dessa kommer i realiteten att i närvarande situation verka till fördel för Nasser, till stöd för dennes krav; om hr

Hammarskjöld sökt mjuka upp den egyptiske diktators position, har han efter allt att döma nästan helt misslyckats.

Resolutionen av den 2 november kräver inställande av fiendligheterna vid Suez och i Sinai, tillbakadragande av de israeliska, engelska och franska trupperna inom egyptiskt område, åtgärder för öppnande av Suezkanalen och återställande av fri sjöfart inom denna. I en resolution av den 7 november upprepades dessa krav, och generalsekreteraren fick i uppdrag att förhandla med de skilda parterna. Självfallet begärde Nasser i första hand tillbakadragande av trupperna från egyptiskt område, och Hammarskjöld anser sig skyldig att gå på samma linje och att ifrågasätta påtryckningar mot England och Frankrike för att nå målet. Därmed följer också att de engelsk-franska styrkorna inte skall få rensa upp Suezkanalen från de fartyg som Nasser där låtit sänka, varför öppnandet av kanalen efter all sannolikhet fördröjs. Den engelsk-franska aktionens enda resultat skulle alltså enligt FN:s resolutioner och hr Hammarskjölds avtal med Nasser bli att Suezkanalen för en längre tid blir helt ofarbar.

Resolutionerna om en internationell polisstyrka har också varit föremål för hr Hammarskjölds och Nassers diskussioner. Något mera konkret synes inte ha avtalats, och det finns skäl att befara att ett lika mager resultat här uppnås. FN-resolutionen av den 4 november förutsätter att polisstyrkan endast skall "säkra och övervaka fiendligheternas upphörande" i överensstämmelse med resolutionen av den 2 november. Det är tvivelaktigt om därmed följer rätt att avvakta öppnandet av Suezkanalen för fri sjöfart; i varje fall kan polisstyrkans mandat inte gå längre. En talesman för hr Hammarskjöld har betonat att styrkan inte kan stanna i Egypten utan samtycke av detta lands regering, och enligt denna tolkning av resolutionen kan

den internationella truppen i varje fall skickas i väg av Nasser sedan fiendligheterna är helt avvecklade och de främmande trupperna avlägsnade.

Även hr Hammarskjölds förhandlingar visar riktigheten av Mollets förut återgivna reflexion. Hr Hammarskjöld vänder sig först till Nasser, som förutsätts vara den besvärligaste partnern, och gör sedan Nassers krav i anslutning till FN-resolutionen till krav mot England och Frankrike. När det gäller den värste och starkaste brottslingen anses tydligen förhandlingar alldeles meningslösa; hr Hammarskjöld reser inte till Moskva och har hittills avvisats från Budapest, och det ryska folkmordet på Ungern fortfar under ackompanjemang av verkningslösa FN-resolutioner.

Om det fortgår i denna stil, blir de FN-beslut rörande Mel-

lersta Östern som ofta betecknats som triumfer för organisationen endast en metod att återställa läget till vad det var före Israels aktion. Israel, England och Frankrike drar tillbaka sina trupper, FN-styrkan följer dem inom kort, några garantier för lugn i detta område eller för internationell kontroll över fri sjöfart i Suezkanalen har inte vunnits. Stilleståndet mellan arabstaterna och Israel förvandlas inte ens till en fred; Nasser kan lika väl som förut fortsätta med sina provokationer och hotelser och sina förberedelser till ett angrepp mot Israel genom import av vapen från Ryssland. Om så blir fallet, om FN:s hektiska resolutionsproduktion under de senaste veckorna inte leder fram till någon stabilisering, någon förbättring, är det mer skäl att tala om ett fiasko än om en triumf.